

KATOLIŠKI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Leto XXXXI. - Štev. 16 (2044)

Gorica - četrtek, 20. aprila 1989 - Trst

Posamezna številka Lir 1000

Miselnost, ki prinaša smrt

Tržaški škof L. Bellomi je za letošnjo Veliko noč v pridigi oziroma miselnost, ki prevladuje v tržaškem mestu in ki prinaša uničujoče posledice. Čeprav je od tega minilo že več tednov, so njegove besede slej ko prej aktualne in vredne premisleka.

Med drugim je dejal, da morajo kristjani v celoti sprejeti besede sv. Pavla, ki pravi, da Kristus, ki je vstal, ne umrje več in smrt nad njim ne gospoduje več... Tako naj bi se tudi mi čutili mrtvi za greh. To je torej pristna velikonočna miselnost: oznanjati boj hudobiji, grehu, krivici, pokvarjenosti, nemoralu.

Grešniki je treba ljubiti z božjim usmiljenjem, greh pa neizprosno pobijati. V Trstu pa je prav ob zadnjem ljudskem misijonu prišla do izraza miselnost, ki zaskrbljuje. Tako so nekateri veljaki izjavili, da je Trst »agnostično in laicistično mesto, ki dvomi nad vsem«, da ni zmožno sprememb, da »ne čutimo potrebe po rešenju«, da je mesto nedostopno za kaj drugega. In je bilo še rečeno: »Mi Tržačani imamo civilno moralo, ne hujskaško, s staro tradicijo. Zato, kdor misli Trst spremeniti, se je zmotil v svojih računih.«

Seveda, če je res, in je res, da živeti pomeni neprestano se spreminjati, potem je nasprotje tega le smrt. In ta smrt se kaže v tem, da je odsoten občutek krivde, kesanja, očitek vesti, iskanje odpuščanja.

Toliko se govori o civilizaciji, a v čem naj bi ta obstajala? Morda v velikem številu razporok in splavov, ki Trst postavlja na prva mesta v državni statistiki? Ali v tem, da umre v naši bližini osamljen človek in se tega zavemo šele, ko smrad po razpadajočem truplu udari iz zaprtega stanovanja? Ali v naši brezbriznosti za duševno bolne ali telesno ovirane in pohabljen? Ali v našem predajanju alkoholu, mamilom in razbrzdani erotičnosti? Ali v ponovnih izbruhih narodnostne nestrpnosti in odklanjanju vsakega tujca? Ali v tem, da v skrbni za javni blagor prevladuje strankarski interes, da se uveljavlja zgolj iskanje oblasti in mrzično teženje po vodilnih položajih, zapostavlja in zanemarja pa se resnične dobrine?

Tako stanje je že podobno smrti, saj povzročajo propad pravic, zaupanja, upanja in vodi v civilno, dostikrat pa tudi v fizično smrt prizadetih.

Mi kristjani se s tem ne smemo sprijazniti. Velika noč, ki nam je bila dana, je za nas milost; zato smo dolžni v našo civilizacijo vnesti novega duha ter ga širiti velikodušno in pogumno. Ker smo člani božje družine, dediči rešenjskega daru, smo tudi dolžni ohranjati nedotaknjeno lepoto človeka, ki je podoba božja in sliči veličanemu Kristusu. Vse to moramo za dejanji pokazati svetu. Bomo pa tega tudi vredni?

Spet na svobodi

Dnevnik »The Sun«, ki izhaja v Bostonu, je objavil novico, da je albanska vlada izpustila iz zaporov katoliškega škofa Nicola Troshanja in duhovnika Simona Jubanija in Mikela Koligija. Škof Troshani je star že 74 let, v škofa je bil posvečen leta 1959, vendar doslej še ni mogel opravljati svojih dolžnosti, kajti oblasti so ga takoj zaprle. Med drugim je bil tudi v delovnem taborišču. Upravljal pa naj bi škofiji Durrës (Drač) in Leše.

Evropa narodov ali Evropa držav?

Vprašanje združene Evrope ali bolje njene bodoče dejanske sestave je prav gotovo eno od temeljnih problemov našega časa. Pred nami imamo že danes strukturo, ki so jih postavile države, včlanjene v Evropsko gospodarsko skupnost. Ta predstavlja danes Evropo držav, ki so odraz politične volje današnjih dvanajstih članic s svojo politično usmerjenostjo demokratičnega pluralizma in zahodne blokove izbire. Po večini so vsaj glavne namreči tudi članice obrambne zveze Atlantskega pakta (NATO). Šest izmed njih pa tudi članice Zahodnoevropske zveze (UEO), ki je tudi obrambnega značaja.

Na drugi strani je danes še vedno tudi Varšavski pakt, politično-vojaški blok vzhodnih komunističnih držav z ustreznim gospodarskim zveznim organom COMECON. Ta je seveda tudi zemljepisno del Evrope, ki pa ne sodeluje v zgoraj omenjenih organizacijah in v procesu evropske integracije, kot si ga mi zamišljamo. Res da Gorbačov večkrat govori o »skupni hiši« in da je danes vsaj možno predvideti kake bodoče nove oblike tega sodelovanja.

Mimo vseh teh držav pa so še nevtralne države (kot Švica, Finska, Avstrija, Jugoslavija, Švedska in druge), ki so sicer nekatere v Evropskem svetu, niso pa članice EGS ali pa, kot Norveška, v Atlantskem paktu, ne pa v glavnem evropskem organizmu.

Naj bo tako ali drugače, to je sedanja podoba nekake Evrope držav. Prva uradna zahodnoevropska skupnost EGS, druga pa vzhodna COMECON. Naš poudarek je sicer na zahodni evropski integraciji, saj o tem danes realno teče razprava.

Nastajata dve Jugoslaviji

Novi predsednik predsedstva Jugoslavije bo od 15. maja eno leto Slovenec Janez Drnovšek. Slovenci so prvič po vojni izbirali na splošnih, neposrednih in tajnih volitvah med dvema kandidata: Markom Bulcem in Janezom Drnovškom. Oba sta seveda zgrajena komunistična politika. Na veliko presenečenje vseh je dobil največ glasov mlajši Drnovšek. V resnici je zmagal »Nebul«, t. j. ljudje so se odločili za politika, ki si še ni imel priložnosti umazati rok v enopartijskem komunističnem sistemu manipulacij in monopolov.

Milan Kučan je sedaj, po pisanju »Mladine«, tudi javno priznal, da ga obiskujejo t. im. »zdrave sile« oziroma komunisti stare (upokojene) garde: Maček, Kraigher, Popit, Ribičič... ter izvajajo na svoje bolj liberalne naslednike osebni pritisk. Danes je vsem očitno, da razen pod zaščito vojske, nima ta stara kompromitirana garda komunistov na slovenskem političnem prizorišču kaj iskati. To so danes popolnoma osvojeni ljudje.

13. aprila je hrvaški sabor izvolil Stipea Šušvarja v predsedstvo Jugoslavije. To je bila pravzaprav s hrvaške strani velika klofuta za Miloševića in Srbijo. Šušvar se je ob tej priložnosti zelo odločno postavil proti Miloševićevi politiki. Že naslednji dan je vodil Šušvar v Beogradu sejo CK ZKJ, ki je obravnavala preobrazbo Zveze komunistov (ZK). Že takoj na začetku so Srbi zahtevali, naj Šušvar ne bo v delovnem predsedstvu, ker da je v Zagrebu govoril proti Srbiji. Zahtevo so dali na glasovanje, nakar je dobil Šušvar 111 glasov, proti pa je bilo »samo« 23 glasov (srbskih).

Ta rezultat je zelo pomemben, saj se na njem lepo vidi razmerje sil v današnji Jugoslaviji, v katerem je bila Miloševićeva napadalnost še enkrat poražena. V svojem referatu o preobrazbi ZK je podal Šušvar zelo »revolucionarne« poglede, saj se je zavzel za politični pluralizem ter proti ZK kot centralistični organizaciji. Nasploh je bilo vzdušje na seji zelo naelektrirano in lahko rečemo, da so Srbi s svojo politiko trenutno sprti z več kot polovico Jugoslavije.

Miloševićeva politika je sedaj prerasla

Mimo vsega tega pa je še ena možna Evropa, ki naj jo predvsem sestavljajo njeni narodi. To je Evropa narodov, ki se danes vedno bolj uveljavlja. Podobna je tudi ideja Evrope dežel, ki naj jo sestavljajo regionalne enote, ne pa državne oblike. In prav zamisel o Evropi narodov in dežel zasluži tu našo posebno pozornost.

Ko mislimo na evropo narodov, mislimo predvsem na to, da mora imeti vsaka evropska narodna skupnost enake pravice in enako priznanje v tej široki družini narodov stare celine. To velja tako za velike kot za male narode. Pa tudi za narodne manjšine — in prav slednje obsegajo v današnji Evropi nad petdeset milijonov pripadnikov!

Veliko se zadnja leta piše o vseh teh problemih. Evropa narodov se danes kaže predvsem v vseh njenih narodnostnih skupnostih, od večinskih do manjšinskih. Od Katalonije in Galicije v Španiji do Korzike ali Baskovske dežele v Franciji in Španiji mimo manjših severno-zahodne Evrope — Valcajanov in Irceev, Frizonov in Flamcev vse tja do »juga« Evrope — sem sodijo tudi manjšine v Italiji, od valdostanske do slovenske, od južnotirolske do albanske in grške ali sardinske. Vse te narodnostne skupnosti danes odločno zahtevajo svoje pravice in zaščito. Posebej jim v tem oziru pomaga tudi Evropska listina o manjšinah, tako Evropskega sveta kot parlamenta.

V tem duhu in v tem okviru tudi Slovenci v Italiji upamo, da nam bo enkrat le uspelo uživati tiste naravne in človečanske pravice, ki nam po vseh zakonih in že po sami zdravi pameti gredo.

Spectator

Sporni šolski verouk

Nedavno je Ustavno sodišče v Rimu izjavilo, da alternativni pouk za tiste, ki ne obiskujejo verouka, ni obvezen. »Primorski dnevnik« pa pravi, da je Ustavno sodišče potrdilo neobveznost verouka za šole. Kdo ima prav?

Gotovo je Sodišče indirektno potrdilo, da je verouk za tiste, ki se priglasijo, obvezen. To spada v šolski program. Tako je bilo potrjeno, kar je že bilo sklenjeno po konkordatu med Svetim sedežem in italijansko državo, ki pač mora poskrbeti za verouk.

Tisti, ki ne obiskujejo verouka, so morali izbrati kak drug predmet kot alternativni predmet. Vprašanje je bilo, ali je ta pouk obvezen. Sodišče je odgovorilo, da ne.

In kaj bodo sedaj delali tisti, ki verouka ne bodo obiskovali? Bodo ostali v šoli, bodo šli domov, se bodo kaj drugega učili? Vse to mora določiti šolska oblast, kar seveda ne bo lahko.

Zbogom, Marx!

Pod tem naslovom je milanski dnevnik »La Repubblica« pred nedavnim objavil intervju z znanim poljskim filozofom Leszkom Kolakowskim. Ta je bil svojčas med prvimi vzhodnoevropskimi marksisti, ki se je javno ograbil najprej od stalizma, potem pa še od samega marksizma.

Danes Kolakowski ugotavlja, da je srečna zvezda marksizma nepreklicno ugasnila. Tudi marksistov je vedno manj. »Slednji«, takole pravi, »se patetično ovijajo okoli nekih okostenelih dogem, resnične marksistične misli pa sploh ni več. Na njeni podlagi bi namreč nihče ne znal razložiti razvoja moderne družbe.«

Vse to pa ni čisto brez pomena za nas katoličane. Skoraj celo stoletje nas je zaposlovala polemika z marksizmom. Izkazalo se je, da tudi mit revolucije in brezrazredne družbe ni mogel ogroziti bivanja evangeljskega sporočila. V bodoče bodo tako miselni napor katoličanov lahko usmerjeni drugam. Tudi na tem področju bo najbrž potreben premislek o znamenjih časa in našem odzivanju nanje.

Papež ponovno v Afriki

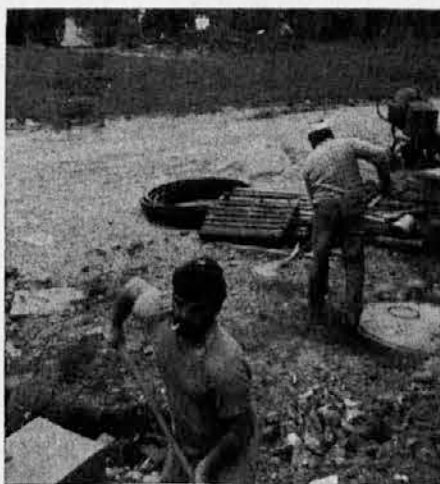
Od 28. aprila do 6. maja bo Janez Pavel II. ponovno na obisku v Afriki. Ustavitel se bo na Madagaskarju, v Zambiji in v Malaviju. Med svojim obiskom bo opravil tudi dve beatifikaciji. V programu je 36 govorov. Ob tem obisku v Afriki se bodo srečali s svetim očetom zelo verjetno tudi slovenski misijonarji, ki delujejo na Madagaskarju in v Zambiji.

Priprava zakonika za vzhodne Cerkve

Po zadnjem koncilu je bilo treba na novo izdati cerkveni zakonik, kar se je za zahodno Cerkev že zgodilo. Na Vzhodu pa je mnogo katoliških Cerkv in je delo zato zelo zapleteno.

Leta 1972 je papež imenoval za to delo tudi profesorja vzhodnega cerkvenega prava na Papeškem inštitutu za vzhodne Cerkve v Rimu jezuita p. Ivana Žužka. Ta je postal najprej podtajnik, nato pa tajnik te komisije, se pravi tisti, ki je nosil glavno težo velikanskega dela. Za

DELA V KATOLIŠKEM DOMU



Objubili smo, da bomo sproti poročali o delih pri obnovi Katoliškega doma. Priložena fotografija priča o tem, da gredo zunanja zemeljska in zidarska dela proti koncu. Priključek na mestno kanalizacijo že deluje, zgrajen je velik zid med lipami in telovadnico, položene so cevi za plin, urejeni so dotrajani odtoki stranišč. Ta teden bi morali dokončati tudi dodatne varnostne izhode in prostor za peč centralne kurjave. Potem se bomo lahko lotili same kurjave in načrtov za obvezno prenovno celotne električne napeljave v dvorani. Vsem dosedanjim velikodušnim darovalcem se iskreno zahvaljujemo.

ODBOR KD

V PROTITOKU

II.

PREGONI ČAROVNIC

Prvi krščanski rimski cesarji so obnovili prvotno rimsko zakonodajo (7. stol. p. Kr.), imenovano Dvanajst plošč. Po teh zakonih se je čarovništvo kaznovalo s smrtno kaznijo. Lex cornelia pa je dodala: »Vedeževalci, magi in vsak, ki se ukvarja s čarovništvom v zlonamerne svrhe, kdor kliče demone, kdor ruši temelje in vsak, ki v škodo drugih uporablja podobe iz voska, bodo vsi kaznovani s smrtno kaznijo.« Te zakone so potem cesarji bolj ali manj strogo izvajali glede na politični trenutek.

S prihodom na oblast cesarja Teodozija Velikega (4. stol.) se je vpliv Cerkev močno povečal. Kmalu se je začel širiti na podeželje, kjer so poganska verstva še prevladovala. Poganska božanstva so postala sovražna božanstva. Krščanski svetniki so bili postavljeni na mesto božanstev. Na mestih, kjer so stali poganski oltarji ali templji, je Cerkev gradila cerkve. Med ljudstvom pa so izrinjena poganska božanstva ohranila neko čarobno privlačno moč kot fantastična bitja.

Krščanski vladar Karel Veliki je leta 805 v Capitulariumu izjavil, da je brez nadaljnega treba »kaznovati« magične, vedeževalce in čarovnike. Dodaja pa, »da je vse to treba trezno raziskati, da bi se prizaneslo njihovim življenjem. Nesrečneži bodo tako dolgo zaprti, dokler po božjem navdihu ne bodo obljubili, da bodo popravili svoj greh.«

Kurt Seligman pa v »Zgodovini magije« opravičeno pravi, »da so v srednjem veku preganjanja čarovnic bila sorazmerno mila vse dotlej, dokler je bil ideal reda in edinosti v zavesti ljudi še neko stvarno upanje. Ko pa je sčasoma javni red postajal vse bolj moten, se je nezaupanje oblastnikov spremenilo v boj vseh proti vsem, da bi tako ohranili vero in državo. Pokončevanje čarovnic se je izrodilo v gnusne poboje.«

Cerkev je na Tretjem koncilu v Lateranu leta 1179 povabila svetne ustanove, naj se borijo proti širjenju krivoverstva Katarov. Leta 1233 je bila ustanovljena inkvizicija, ki jo je papež zaupal dominikanskemu redu. Nekaj let pozneje leta 1252 je papež z bulo Ad extirpanda dovolil uporabo sile zoper krivoverce in določil,

naj bo inkvizicija stalna ustanova v Cerkvah, kar je ostala do leta 1834. Možnost uporabe sile se je izrodila v razne oblike nasilja v borbi proti Katarom, Valdezom, templarjem, Judom, protestantom in drugim krivovercem.

V ozadju boja proti čarovništvu so prav gotovo mnogi dejavniki: najprej skrb Cerkev za pravovernost nauka, politična oblast, ki se je borila proti vsaki opoziciji, pohlep po imetju (tožitelj in sodnik sta si lahko razdelila imetje), sadizem in krutost človeške narave in končno borba krščanstva proti vsem oblikam poganstva, ki so še ostale (v Nemčiji so bile znane orgije ob praznovanju poganskih praznikov — Valpurška noč in noč sv. Janeza).

Da je boj proti čarovništvu bil zelo zapleten pojav, naj navedem le tri primere:

— Jakob Sprenger, glavni inkvizitor v 15. stol., je trdil, »da je bilo dopustno pričevanje človeka, ki ni bil na dobrem glasu, ali celo kriminalca... Bič krivoverstva je namreč tako strašen, da v borbi proti krivi veri lahko vsak zločinec priča proti katerikoli osebi.«

— Ivana D'Arc je bila ena od žrtev boja proti čarovnicam. Kljub temu, da je pravilno gledala v prihodnost, ker so Angleži dejansko pregnali iz Francije, je končala kot čarovnica na angleški grmadi. Katoliška Cerkev jo je leta 1920 razglasila za svetnico.

— Gilles de Rais, francoski maršal, ki se je bojeval skupaj z Ivanom D'Arco, se je predal krvavim obredom in je podpisal zavezo z demonskimi silami med nekim klicanjem hudiča, da bi dosegel večje »znanje, moč in zlato«. Posledica zaveze je bil pokol nekaj sto mladoletnikov, ki so služili (mrtili) za črne maše ali pa živi za potešitev sadističnih in spolnih strasti njemu in njegovim podrejenim. Zločinski generala so po javnem sojenju in kesanju obesili. Med sojenjem je sodnik, ki so ga »prašali, kdo ga je naučil zapletene obrede njegovih grozot, odgovoril: »Moja domišljija.«

Dokaz več, da groza in luč bivata v zamekih človekove zavesti. V vsakem človeku, pa naj bo iz podeželja, iz mesta ali plemiškega rodu.

P. Janez Sraka DJ

OD TEDNA DO TEDNA

■ Inozemski tisk, zlasti avstrijski in italijanski, je veliko pozornosti posvetil volitvam v Sloveniji, na katerih je bil izvoljen dr. Janez Drnovšek za člana predsedstva Jugoslavije. Visoka volilna udeležba naj bi bila dokaz za podporo, ki jo ima sedanje slovensko vodstvo pri ljudstvu, same volitve pa so nadaljnji korak »demokratizacije v Sloveniji, ki je najbolj liberalna jugoslovanska republika«. Neposredne in tajne volitve v Sloveniji so za Jugoslavijo absolutna novost. Drnovšek, od 15. maja letos predsednik predsedstva, prinaša »ljubljanški pomladni veter« v Beograd. Srbi ga najbrž ne bodo veselili, saj je politična in gospodarska linija Drnovška popolnoma nasprotna centralistični in avtoritarni smeri Slobodana Miloševića.

■ Vlada ZR Nemčije je odpovedala sporazum z Jugoslavijo iz leta 1968 o ukinutvi medsebojnih vizumov, po dvomesečnem odpovednem roku pa bo preučila, ali bo ponovno uvedla vizume. Vse zavisi od tega, koliko bo jugoslovanskim oblastem uspelo zmanjšati število svojih državljanov, ki v ZR Nemčiji zaprosajo za politični azil. Minuli mesec so bili Jugoslavlani med prosilci za zatočišče najštevilnejši. Prekosili so celo Poljake, ki so bili do sedaj vedno na prvem mestu. V prvih treh mesecih leta 1989 je prosilo za azil 34.812 tujcev, kar je 90% več kot v prvem četrtletju lani.

■ O dogajanju na Kosovu je pretekli teden razpravljala evropski parlament v Strasbourgu in izdal dokument, ki je bil sprejet z večino glasov. V njem je rečeno, naj jugoslovanska vlada spoštuje pravice manjšin kot to določa Helsinška listina. Zaostrovanje spopada na Kosovu bi lahko imelo hude posledice za vsjo Evropo. Parlament je zaskrbljen, da je v dveh dneh neredov prišlo na Kosovu do tolikih smrtnih žrtev, obenem pa zahteva osvoboditev vseh političnih jetnikov.

■ Po 33 letih so tudi v Sovjetski zvezi objavili celotno besedilo Hruščovega poročila o češčenju Stalina in njegovih posledicah, ki ga je takratni glavni tajnik partije 25. februarja 1956 podal pred centralnim komitejem stranke in ki naj bi ostalo tajno, a je takoj prodrlo v zahodne države. Sedaj je to poročilo bilo objavljeno v mesečniku CK, ki ima omejeno naklado (120.000 izvodov), dnevnik Pravda, tiskovna agencija Tass in televizija pa so o tem objavili le kratko poročilo.

Spremembe v Avstriji

V sosednji Avstriji je zadnje čase vse polno sprememb. Na Dunaju so izvolili novega šefa Avstrijske ljudske stranke (ÖVP), ki je postal istočasno podkancler avstrijske zvezne vlade. To je dosedanji minister za kmetijstvo dipl. inž. Josef Riegler, po rodu iz avstrijske Štajerske. Dosedanji šef Ljudske stranke Alois Mock pa ostane zunanji minister.

Na Koroškem pa je v torek 18. t. m. deželna Ljudska stranka z 89% odločila, da ne bo volila socialista za deželnega glavarja. S tem so se možnosti, da to postane Slovencev nenaklonjeni svobodnjak Haider, zelo povečale. Odločitev pa še ni dokončna.

Iz Beneške Slovenije

Smrt beneškega duhovnika

Iz Beneške Slovenije smo v torek 18. aprila prejeli vest, da je umrl v 81. letu starosti zaslužni duhovnik Mario Laurenčig, mašnik 55 let, od posvečenja dušni pastir v Stoblanju pod Kolovratom. Več o pokojniku prihodnjič.



Zapuščeno znamenje v Beneški Sloveniji

Poslednje slovo od dr. Stojana Brajše

Podgorska župnijska skupnost in z njo tudi Slovenci ter istrski Hrvati smo se v soboto 15. aprila poslovili od dr. Stojana Brajše. V sredo 12. aprila v jutranjih urah je namreč v bolnišnici sv. Justa v Gorici dokončal svoje dolgo zemsko potovanje, sto in eno leto star.

Pogrebna maša je bila v podgorski župni cerkvi. Somaševanje je vodil škof vikar dr. Oskar Simčič ob soudeležbi še sedem drugih duhovnikov. Med temi sta bila tudi generalni vikar iz Rovinja Marjan Bartolič ter zastopnik reškega nadškofa Pavlišiča Marjan Panič, dekan in župnik iz Pazina. Pred cerkvijo je pokojnemu zapel domači cerkveni pevski zbor, ki je potem zapel tudi med mašo.

Od pokojnika so se v cerkvi poslovili dr. K. Humar, domači župnik don Mauro Belletti ter zastopnik iz Pazina v imenu istrske Cerkev. Njegove besede so bile tudi spomin in hvaležnost za vse, kar je St. Brajša kot študent in akademik storil za versko in narodno prebujenje istrskih Hrvatov. »Kar je on takrat sejal, je pozneje obrodilo sadove,« je med drugim zatrnil govornik.

Na pokopališču je pokojniku v slovo zapel še moški zbor »A. Paglavec«.

Tako se je podgorsko versko občestvo poslovilo od drugega »doktorja«, kot so ga splošno imenovali Podgorci. Nad 30 let je preživel v Podgori, zato je tu dobil poslednji dom, kjer počiva tudi njegova pok. žena Stefanija.

POKOJNIKOVA ŽIVLJENJSKA POT

Pok. dr. Anton Kacin mi je nekoč dejal: »Brajšo smo med prijatelji imenovali »hrvaškega Slovence«. To je v resnici bil. Rodil se je v Pazinu leta 1888; oče je bil občinski tajnik, mati pa Marija Zitnik, po očetu Slovenka. Tako so mu rojenice že v zibelci določile, kaj bo in kod bo živel.

Solska leta je preživel največ v Istri, kjer je na raznih krajih študiral. Kot akademik se je oblikoval na Dunaju, v Gradcu in Zagrebu, pa tudi v Padovi.

Časi njegove mladosti ter univerzitetna leta so bili časi narodnega in verskega prebujanja tako v Istri kot tudi na Slovenskem. Brajša se je kot visokošolec pridružil vrstam katoliške mladine in tesno sodeloval s cerkvenimi mošči.

Omenil bi zlasti dva: škofa Antona Mahnič na Krku ter J. Ev. Kreka na Slovenskem. Kot je znano, je bil Mahnič odlični škof in velik pobudnik katoliškega gibanja med Hrvati. Da bi s svojimi idejami prodrli med ljudstvo, je ustanovil list »Pučki prijatelji«. Ko je ostal brez urednika, je poklical študenta St. Brajšo, da mu je list urejeval. Postala sta tesna sodelavca.

Mahničev vpliv se je pozneje poznal v vsem Brajševem življenju. Načelno ja-



sen, predan Cerkvi in zavzet za svoje ljudstvo je ostal dr. St. Brajša celo svoje življenje. Za to njegovo zvestobo in tudi za njegovo iskreno vernost ga je Cerkev na pobudo pok. nadškofa P. Cocolina odlikovala z visokim priznanjem »Pro Ecclesia et Pontifice«, t. j. »Za zasluge za Cerkev in papeža«.

Z dr. J. Ev. Krekom se je spoznal na Dunaju. Navdušil se je za Krekove ideje združništva in socialnega dela za ljudstvo. Zato se je po prvi svetovni vojni leta 1920, ko se je ustavil v Gorici, takoj pridružil tistim našim prosvetnim in gospodarskim delavcem, ki so začeli z moralno, versko in gospodarsko obnovo primorskega ljudstva. Bil je nekaj let predsednik Zadrzne zveze v Gorici ter Prosvetne zveze, katere duša je bil prof. Filip Terčelj.

V Gorici si je ustanovil tudi družino, ko se je poročil z učiteljico Stefanijo Leban iz Podgorce. Misli je tu ostati in vršiti svojo advokatsko delo. Toda razmere so pod fašistično diktaturo postale vedno težje, zato se je leta 1931 izselil v Jugoslavijo. Deset let je živel v Splitu skupaj z družino.

Ko so Italijani zasedli Dalmacijo leta 1941, se je preselil v Zagreb in tu dočkal konec druge svetovne vojne. Ker je ostal italijanski državljan, se je vrnil v Gorico kmalu po končani vojni. Prestar je bil, da bi začel z advokatsko prakso. Vsled tega je stopil v službo k Zaveznikom sprva kot šolnik, potem kot tolmač, saj je znal kup jezikov.

Ko so dozorela leta za penzijo, je ostal v Podgori. V svoji hišici je molil, premišljeval, bral in tudi kaj napisal. Postal je filozof-samotar, saj je ostal sam: žena mu je umrla, otroci so se pa izselili v Kanado. Takšnega smo poznali dr. Brajšo zadnjih trideset let. Tu je obhajal 90-letnico življenja in lansko leto konec januarja tudi stoletni jubilej.

K. H.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Novi predsednik avstrijske škofovske konference

Na izrednem zasedanju avstrijske škofovske konference so za novega predsednika izbrali dunajskega nadškofa kardinala Hansa Hermannja Groerja. Nasledil je bivšega salzburškega nadškofa Karla Berga, ki se je zaradi starosti odpovedal tako nadškofovskemu sedežu kot tudi dolžnostim in pravicam predsednika škofovske konference.

Pariški nadškof v Pragi

Leta 1935 je obiskal Prago pariški nadškof kardinal Verdier. Preteči je moralo kar 54 let, da se je tak obisk ponovil. To pot je prišel v Prago sedanji pariški nadškof kardinal Lustiger. V prestolnici Češkoslovaške se je mudil 1. in 2. aprila. Lustiger je judovskega rodu, njegovi starši so bili poljski Židje, ki so se preselili po prvi svetovni vojni v Francijo.

Kardinal Lustiger se je v Pragi sestal z glavnimi cerkvenimi voditelji, pogovarjal pa se je tudi z verniki. Dejal jim je, da srce Evrope, ki je krščansko srce, bije v Pragi. Prišel je na Češkoslovaško v imenu tistih narodov, ki so v lagodnosti zapali in so v nevarnosti, da pozabijo Boga, smisel življenja ter svoje brate in sestre, ki so v stiski.

Za pisatelja Rushdieja ni milosti

Iranski veleposlanik v Vatikanu Salman Gaffari je na tiskovni konferenci ponovil smrtno obsodbo, ki jo je piscu romana Satanski stihji Salmanu Rushdieju izrekel ajatola Homeini. Zanj je pisatelj že napol mrtev, kajti izrečene kazni ni mogoče preklicati ali spremeniti. Rushdie bo moral umreti in pred smrtjo ga ne bosta mogla zaščititi niti britanska niti izraelska tajna varnostna služba.

Sporna priljubljenost sedanjega papeža

Zahodnonemški inštitut INFAS je izvedel pri prebivalcih ZR Nemčije anketo o priljubljenosti sedanjega papeža. Od povprašanih katoličanov jih je 65% de-

jalo, da je Janez Pavel II. dober papež, 27% je do njega zadržanih, 5% pa je proti njemu. Nadškof v Fuldi Dyba je v zvezi s to anketo poudaril, da sploh ni važno, da bi bil papež priljubljen pri ljudeh. Dolžan je oznanjati Kristusovo blagovest v neokrnjeni obliki, to delo pa so vedno spremljale težave. Papeževe besede tudi ne bi bile pristno poročilo, če ne bi povzročale nobenih nasprotij.

Novo vzdušje med vlado in Cerkvijo v Nikaragvi

Levičarski sandinistični režim v srednjeameriški državi Nikaragvi, ki je prišel na oblast leta 1979 in ga vodi Daniel Ortega, se vedno bolj zaveđa, da bo sčasoma postal čisto osamljen, če ne bo uredil svojih odnosov s krajevno Cerkvijo, zlasti odkar je sovjetski voditelj Gorbačov sklenil ustaviti podporo raznim levičarskim revolucionarnim gibanjem po svetu.

Tako je zadnje čase vlada v Nikaragvi sprejela tudi dva pomembna ukrepa: desetim duhovnikom, ki so bili leta 1984 izgnani iz države, je dovolila vrnitev, katoliška radijska postaja pa bo spet smela oddajati.

Turki po stopinjah svojih prednikov

Družba za pomoč ogroženim ljudstvom, ki ima svoj sedež v mestu Göttingen (ZR Nemčija), je naslovila na predsednika turške vlade Ozala poziv, naj se neha z rušenjem krščanskih cerkva, samostanov in drugih starodavnih spomenikov v tistem delu Cipra, ki so ga zasedli Turki. Ozalu je ista družba tudi poslala seznam, v katerem so navedene vse porušene, izropane ali v mošeje spremenjene krščanske cerkve in samostani. Teh je kar 85. Turške oblasti so moralno dolžne, da vrnejo cerkve in samostane ter druge bogoslužne prostore lastnikom ter dovolijo njih obnovo.

Kjer vlada ljubezen, ni ne majhnih in ne velikih, ampak smo vsi enaki. (japonski pregovor)

Spomenik padlim v zadnji vojni

V novembru leta 1985 je bil sestavljen poseben odbor, v katerem so bili predstavniki zbora Rupa-Peč, krajevne borbevske organizacije in uglednih vaščanov in ki si je zadal nalogo postaviti ob pomoči borbevske organizacije ANPI spomenik padlim v zadnji vojni.

Odkritje spomenika je bilo v nedeljo 9. aprila v dopoldanskih urah. Najprej je bila v farni cerkvi sv. maša za padle, ki jo je opravil krajevni dušni pastir g. D. Butkovič, nato pa so se vsi udeleženci zbrali ob novem spomeniku. Prisotne so bile ugledne osebnosti civilnih in vojaških oblasti, vod orožnikov in vojske, številni župani, pokrajinski in deželni svetovalci SSK in PCI, dalje predstavniki SKGZ, borbevskih organizacij tostran in onstran meje, senator Batello, predsednik goriske pokrajine Crisci, jugoslovanski konzul v Trstu Pogačnik, poleg vseh teh pa tudi flamski evropski poslanec Willy Kuijpers. Mogočna je bila tudi udeležba vaščanov in okolčanov. Ob spomeniku pa je stala častna straža, sestavljena iz skavtov, članov SKD Vipava s Peči ter predstavnikov motokluba »Primotor«.

Slovesnost je odprl tajnik pripravljalnega odbora Srečko Pavletič, program pa sta v obeh jezikih povezovali Lučka Tomsič in Valentina Pahor.

Najprej so z recitacijami nastopili učenci OS »I. Pregelj« iz Rupe, za njimi pa je moški zbor »Skala« iz Gaberij pod vodstvom Rozine Konjedic zapel pesem »Prečuden svet«. Spominsko ploščo sta odkrili Lojzka Rožič vd. Pavletič in Gabrijela Cotič, mati in sestra padlih borcev iz Rupe. Vključeni so štirje padli in vse žrtve v nemških taboriščih in raznih bojiščih.

Spomenik je blagoslovil domači župnik Dragotin Butkovič, ki je dejal: »Pravkar smo blagoslovili to znamenje, ki ste ga postavili v priznanje tistim, ki so darovali svoja mlada življenja zato, da bi njihovi potomci na svoji zemlji govorili svojo govorico. Sprejemimo to njihovo žrtvo in s pokornostjo dokazimo, da smo vredni njihovih življenj, ki so jih za to darovali.«

Sledilo je ob zvokih godbe na pihala »Kras« iz Doberdoba polaganje številnih vencev. Med njimi je bil tudi od SSK.

Sovodenski župan Vid Primožič je v svojem govoru med drugim dejal: »Na spomeniku, pred katerim smo danes zbrani, je le kratek napis »Padlim za svobodo«, na njem pa dva simbola: rdeča zvezda in PAX. Prva predstavlja svobodo, PAX (Mir) pa je krščanski znak odpuščanja in spoštljivega spomina tistih, ki so umrli. Samo nekaj besed, ki pa povedo vse. Beseda svoboda ima neizmerno pomen in v tem je aktualnost spominskega obeležja, pred katerim stojimo.«

Spet je zbor »Skala« zapel eno pesem, nato pa je predsednik pokrajinskega odbora ANPI-VZPI senator Silvano Bacicchi imel dolg govor. Med drugim je dejal, da se spominjamo poleg borcev za svobodo vseh, ki so postali žrtve krivične vojne, ki je niso hoteli, a so jo morali bojovati. Podžupan V. Klemš je govor župana povzel v italijanščini, senatorja Bacicchia pa v slovenščini.

Flamski evropski poslanec Kuijpers je spregovoril v svojem jeziku, Ferruccio Clavara pa ga je prevajal tako v slovenščino kot italijanščino. Poslanec je dejal: »Čudil sem se, da 44 let po zadnji vojni odkrivata ta spomenik, a ko sem videl lepake proti slovenščini, sem razumel, da je to dejanje nujno in potrebno, kajti vaš jezik mora biti priznan v Evropi in v državi, v kateri živite. Svoboda je le ena, človeška pravica je tudi le ena; vaši problemi so tudi naši problemi, in ko smo te dni bili tu z ekipo flamske televizije iz Belgije, bomo flamsko, belgijsko in evropsko javnost obveščali, kaj se na tem koncu Evrope dogaja. Vedite, da je vaša borba tudi naša borba.«

Sledil je recital dijakov srednjih in višjih šol iz Rupe in Peči, ki ga je pripravila prof. Lučana Budal in je obsegal izbor pesmi različnih avtorjev, prepletal pa ga je nastop mešanega zbora Rupa-Peč pod vodstvom Z. Klanjščka. Slovesnost je zaključila godba na pihala. Ob njenih zvokih so udeleženci odšli na prireditveni prostor pod župno cerkvijo, kjer so ostali še dalj časa ob zakuski in pogovoru.

Pripravljali odbor je izdal tudi lično dvojezično brošuro, ki jo je uredil V. Klemš.

Remo Devetak



Priprave za 40-letnico klasične gimnazije v Trstu

Odbor za pripravo 40-letnice klasične gimnazije v Trstu se redno sestaja, saj ima polne roke dela. Dan proslave, izida zbornika in športnega srečanja se naglo bliža, tako da je treba s pripravo kar hiteti. Tokrat bomo bralce seznanili s točnejšimi podatki v zvezi z našo proslavo.

Odbor si je zastavil cilj, da pripravi čim lepši, kvaliteten in prijeten večer za vse bivše klasike in seveda za vse prijatelje naše šole. Proslava bo v Kulturnem domu v Trstu v soboto 6. maja ob 20. uri.

Ideja odbornikov je bila ta, da bi celoten program slonel izključno na dijakih, ki so obiskovali klasično gimnazijo, to se pravi na bivših dijakih, ki so se na svojem področju uveljavili.

Tako bo proslavo odprl dekliški pevski zbor »Atena«. Pevke so sicer sedanje dijakinje liceja, vodil pa jih bo pečovodja zborov Glasbene Maticice Stojan Kuret. Zborček bo zapel dve pesmi. Sledili bodo pozdravi in slavnostni govor prof. Alojza Rebele. Priznana glasbenika Katja Milič in Črtomir Šiškovič, dva bivša klasika, bosta izvajala vsak po dve skladbi primorskih avtorjev.

Drugi del programa bo bolj lahkotne in vesele narave. »Proces na Vrdele«, igra Anonimusa Carsicusa, je napisana v šaljivem slogu: pred dijaškim sodiščem se bodo zvrstili nekateri grški in rimski klasiki kot Homer, Sapfo, Demosten, Diogen, Cezar in Vergil. Prizorček pripravljata prof. Lučka Susič in prof. Matejka Maver, igrajo pa sedanji dijaki klasične gimnazije. Za scenografijo pa skrbi Andrej Pisani. Napovedovala bosta Ivana Placer in Gregor Pertot, vodja glasbenega dela pa bo Janko Ban.

Pred proslavo bo na voljo tudi brošura, ki jo bomo izdali ob obletnici.

Na proslavi se bo istočasno zaključilo športno srečanje med šolami, ki so po duhu in predmetih podobne klasičnemu liceju.

Proslava bo torej res bogata in zato že sedaj vabimo prav vse, da se je udeležijo. Pristržno so vabljeni tudi vsi bodoči klasiki, se pravi tisti srednješolci, ki se mislijo čez kako leto vpisati na našo šolo. Prepričali se bodo, da so dobro izbrali!

Številka našega tekočega računa je 01-5024/70 - Tržaška kreditna banka).

Breda

Duhovni non-stop

Ne vem, kako se bodo naši tržaški slovenski verniki opravičili pred Bogom za svoje nezanimanje do Cerkve. Zaradi pomanjkanja vzpodbude o ponudbi zdrave duhovnosti bi to gotovo ne držalo.

Po bogatem duhovnem ozračju zadnjega misijonarja sta nas še dvakrat obiskala dva misijonarja in utrjevala, kar je še manjkalo naši siromaščini. In končno smo lahko prisostvovali še tridnevni duhovni obnovi, ki jo je v Marijinem domu vodil minoritski pater Vid Junger.

Vsi dobro vemo, kako nas srečanje z ljudmi, ki živijo in mislijo drugače, dela krhke in omahljive. Zato je vsaka duhovna obnova nov dragocen trenutek, da se ločimo od lupine in gremo k jedru. Kdor se ne prenavlja, neha biti dober. Ob zbrani meditaciji božje besede pride mo do novega osebnega izkustva. Sv. Duh deluje po božji besedi, navdihuje nas za nove vzore, za boljši slog življenja. Kar je v telesu duša, to bi moral biti kristjan v svetu: božji poslanec, sol zemlje, da se svet ne skisa. Bog trka na vrata vsakega izmed nas, če mu pustimo vstopiti. Mnogi raje tavajo po pustini kričavega malikovanja, lačni in žejni, kljub bogato pogrneni mizi božje besede, ki edina daje smiselnost našemu bivanju.

Seveda pa se je lahko navduševati nad lepimi besedami, prenesti jih v vsakdanje življenje je težje. Tu se začenja tisti neomejeni NON-STOP, kjer je treba zbrati ves pogum in odločnost, da v praksi pričujemo o božji pričujočnosti v svetu.

Kaj beremo o Kristusu?... »Glej, prihajam, da spolnim tvojo voljo, o Boge! Tudi naj ne mine dan, da ne bi svojega srca zaupali Mariji, da ga preoblikuje iz duhovne lenobnosti v njeno prizadevnost ponizne »Dekle Gospodove«.

Minorit pater Vid Junger pa ni bil le moder voditelj duhovnih vaj; ob zaključku

Bralci pišejo

Doživetje ob meditaciji

»Bodi svetloba«

V naših cerkvah je v tednu pred Veliko nočjo žela velik uspeh bogoslužna meditacija »Bodi svetloba«. To doživetje besede, zvoka in ritma je v poslušalcih in gledalcih zapustilo globok vtis. Zdi se mi pa, da bi ta dogodek, ki je na tako nov in izviren način dopolnil Ljudski misijon, zaslužil večjo pozornost in odmevnost v našem tisku. Nisem kritik, zato se ne bom spuščala v oceno predstave. Rada pa bi izrazila nekaj svojih misli ob tem doživetju.

F.V.

Področni zdravstveni načrt za Tržaško

Po enomesečnem odlašnju je upravni odbor Tržaške krajevne zdravstvene enote soglasno sprejel stališča, ki jih je prva iznesla in odločno branila Slovenska skupnost glede na področni zdravstveni načrt za Tržaško, ki ga je posredovala Dežela.

Tržaška krajevna zdravstvena enota je vložila priziv na deželno upravno sodišče bodisi v zvezi z nepravilnim postopkom klestenja bolniških postelj kot tudi v zvezi z neupoštevanjem posebnih značilnosti zdravstvenih potreb na Tržaškem, še zlasti ob velikem številu ostarelih.

V skladu s stališči Slovenske skupnosti dokument poudarja, da sklepi deželne uprave dejansko onemogočajo upravljivost zdravstva na Tržaškem. Zdravstvena oskrba bi se, tudi s korenito reorganizacijo, skrčila pod že nezadovoljivo mejo. Ogrožene ali onesposobljene bi bile tudi nekatere ključne službe, še zlasti središče za oskrbo zasvojenih od mamil in celotno področje javnega zdravstva z nadzornimi službami.

Poleg priziva je bil sprejet tudi okvirni dokument, ki omogoča nadaljevanje rednega poslovanja s sanacijo staleža osebja in zaposlovanjem nujno potrebnih delovnih moči, vendar z jasno povedanim stališčem, da to v ničemer ne pomeni pristanka na deželni področni načrt.

Predstavniki Slovenske skupnosti v upravnem svetu zdravstvene enote je še enkrat obvezal sektor javnega zdravstva na strogi nadzor nad pojavi, ki utegnejo ogroziti varnost in povečati onesnaženje narave. Sektor, ki je sicer že budno nadzoroval položaj, je prejel točne obveze glede zaščite okolja.

Nanašajo se na strog nadzor in sprejem ukrepov v zvezi s poslovanjem naftovodov in bencinovoda ter metanovoda, z načrtom o obalnem skladišču naftnih derivatov, o čemer mora izdati obvezno mnenje, ki pogojuje gradnjo. Izražena je bila nadalje zahteva po higijensko vastvenih ukrepih za celotno področje območja za znanstvene raziskave na Padričah, vključno z načrtovanim sinhrotronom. Glede na avtocestno povezavo s tržaškimi pristanišči je bila že opravljena raziskava o zvočnem onesnaženju. Izražena je bila zahteva po učinkoviti zvočni zaščiti po celotnem odseku dela avtoceste v gradnji, kot jo že uvajajo na Južnem Tirolskem in je bila že uresničena v Avstriji.

Slovenska skupnost meni, da so v primerjavi s celotnimi gradbenimi stroški posegi za varstvo malenkostni in izvedljivi ob dejstvu, da bodo moralni še tako prilagoditi varstvene ograje novim predpisom za promet s tovornjaki.

Nedelja Dobrega pastirja

Četrta velikonočna nedelja, nedelja Dobrega pastirja, nas je zbrala k molitvi za duhovniške in redovniške poklice v cerkev sv. Antona Novega v Trstu. V ta namen je Duhovska zveza povabila ljubljanske bogoslovce, da kaj povedo iz svojihkušenj, kako so doživljali ta božji klic in zakaj so se zanj odločili.

Po prebranem evangeliju so se zvrstili in brez konvencionalnega govora, preprosto povedali, kako se je to začelo. Ze uvodoma je glavni celebrant namignil na tri posege, ki so nujni pogoj vsakega poklica: prvi je božji vzgib v duši, drugi pogoj je družina ali družba, tretji pa pristanek poklicanega.

Iz pripovedi vseh štirih bogoslovcev je bila značilna osebna zrelost, da jih pri odločitvi ni vodil ali vplival kak čudežen poseg, tudi nihanja med da in ne ni manjkalo. Nekateri so prej že odslužili vojaški rok, kar pomeni, da so lahko temeljito preverili svojo odločitev. Tako smo slišali, da se je enemu zaiskrila misel, ko je še bil ministrant, drugemu ob

Najprej naj velja iskrena zahvala vsem, ki so sodelovali pri zamisli in pri izvedbi te ambiciozne zamisli. Vsi posamezni deli — beseda, koreografija, glasba, luči in slika — so se zili v dovršeno celoto. Posebno se je izkazala skupina mladih gledališkega krožka Slovenskega kulturnega kluba, ki je pod vodstvom Janeza Mejaja naštudirala koreografijo. Mislim, da je bil njihov nastop zelo kvaliteten.

Prijetno sem bila tudi presenečena, ko sem poslušala dovršeno podano Besedo v izvedbi Radijskega odra. Večkrat sem se namreč spraševala, zakaj je Radijski oder, ta desetletja nepogrešljivi prijatelj naših večerov ob radijskem sprejemniku, v zadnjih letih tako utihnil. Opažila sem namreč, da so redke izvedbe Radijskega odra, ki jih oddaja radio Trst A, vse stare (tudi za Veliko noč). Upam, da se bo po tem nastopu v »Bodi svetloba« oglašal spet tudi prek radijskih valov.

Ob koncu naj izrazim še prošnjo: želeli bi, da bi to delo ponovili še v kakšni tržaški cerkvi. Marsikdo iz enega ali drugega vzroka predstave ni videl, marsikdo pa bi si jo rad še enkrat ogledal.

M.S.

Zaključni koncert »Primorska poje« 89

V Kulturnem domu v Trstu bo v soboto 22. aprila ob 20,30 zaključni jubilejni koncert »Primorska poje« 89, ki ga ob 20. izvedbi zborovske revije prirejata Zveza slovenskih kulturnih društev in združenje pevskih zborov Primorske. Letošnji reviji sta dala svoje pokroviteljstvo avtonomma dežela Furlanija-Juljska krajina in pa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Na koncertu bo sodelovalo pet zborov: mešani zbor »Primorec-Tabor« iz Trebča in Opčin, moški zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, mešani zbor »Hrast« iz Doberdoba, italijanski mešani zbor »Santa Maria Maggiore« iz Trsta in mešani zbor »Obala« iz Kopra.

Med koncertom bo tudi slavnostno podeljevanje priznanj dirigentom ter posameznikom in ustanovam, ki že celih dvajset let sodelujejo na reviji.

Koncert bosta v celoti posnela Radio Trst A in RTV Ljubljana.

■ Na Korziki trajajo že nekaj časa nemiri, ki jih podžigajo delavski sindikati, češ da je vlada v Parizu brezbrizna do visoke draginje, ki vlada na otoku. V mestu Bastii so demonstranti celo streljali na policijo. Kakih 30 policistov je bilo ranjenih, dva še posebno hudo. Nastala škoda znaša 200 milijonov lir, saj je bilo uničenih na desetine telefonskih kabin in razbitih zelo veliko trgovskih izložb.

Sestanek deželnega vodstva Mladinske sekcije Slovenske skupnosti

V Nabrežini se je sestalo novo deželno vodstvo Mladinske sekcije Slovenske skupnosti, ki je bilo izvoljeno na deželnem kongresu 5. marca t.l. Prisotni so ocenili pokrajinska kongresa Mladinske sekcije, ki sta bila v Trstu in Gorici še pred deželnim. Zlasti je bilo poudarjeno, da se je na Tržaškem pridružilo Mladinski sekciji SSK lepo število mladih, zlasti višješolcev. Za pokrajinskega tajnika Mladinske sekcije je bil potrjen Marjan Breclj iz Devina, na predsedniško mesto pa je bila izvoljena dr. Ana Batagelj iz Trsta. Tudi goriški del Mladinske sekcije SSK je obnovil svoje vodstvo, tajnik pa je postal Robert Cotič iz Gorice.

Politični predlog o nujnosti resnejšega razmišljanja o enotnih slovenskih listah, ki je bil iznešen s strani Mladinske sekcije SSK, že začenja prodirati v stranki in v širši zamejski skupnosti, kar se je pokazalo zlasti na nedavnem pokrajinskem kongresu Slovenske skupnosti v Gorici, ko je bil iznešen predlog o skupnem volilnem nastopu vseh Slovencev za goriški občinski svet.

Deželnemu vodstvu je njegov član Peter Rustja poročal o vsakoletnem seminarju MENS-a, evropske organizacije Mladina Evropskih Narodnostnih Skupnosti. Prav prek te organizacije so bili navezani pomembni stiki z manjšinami iz vse Italije in Evrope. Peter Rustja pa zastopa v tej organizaciji mladinsko sekcijo SSK in mladino Slovencev v Italiji tudi kot njen podpredsednik. Naslednje leto bo letni seminar MENS-a prav pri nas v organizaciji MS SSK, zato je deželno vodstvo že izdelalo okvirni načrt in osnutek programa.

Deželno vodstvo je nadalje razpravljalo o pobudah v zvezi s prizadevanji za preprečitev izgradnje sinhrotrona na zemljišču pri Bazovici. Sklenilo je, da se bo mladinska sekcija še aktivneje vključevala v tovrstne pobude.

O pripravah na volitve za evropski parlament je poročal Damijan Terpin, ki je predstavil povezavo manjšinskih strank, ki se bodo predstavile na skupni listi. Pozitivno pri tem je, da bo znak manjšinske liste vseboval tudi lipovo vejico,

simbol SSK. Kot glavnega kandidata Slovencev v Italiji na tej listi Mladinska sekcija podpira in predlaga prof. Borisa Pahorja. Mladinsko deželno vodstvo SSK je nadalje sklepalo o nekaterih organizacijskih vprašanjih, o stikih z drugimi mladinskimi organizacijami, posebej še z Mlado KEL, novonastajajočo mladinsko organizacijo Koroške enotne liste.

Mladinska sekcija SSK bo za svoje člane in somišljenike pripravila 13. maja v Devinu družabno srečanje.

Kot zadnja točka dnevnega reda so bile volitve deželnega tajnika in deželnega predsednika Mladinske sekcije SSK. Soglasno je bil za deželnega tajnika potrjen Damijan Terpin, za deželnega predsednika pa David Slobec.

Taizé - Trst - Pecs

Na poti na molitveno srečanje mladih iz vzhodne in zahodne Evrope v mestu Pecs na Madžarskem, ki ga pripravljata taizéjska skupnost, se bodo mladi iz cele Italije 28. aprila ustavili v Trstu.

Ob 20. uri bo skupna molitev v cerkvi Marijinega brezmadežnega Srca, ul. Anastasio (v bližini železniške postaje) pod geslom: »Narediti zemljo prijetno za bivanje!«

Informacije nudijo Anna in Francesca, tel. 742394, Brigitta tel. 393850 in Lilijana 309403.

Slovinci po svetu

Pozdrav iz Argentine

Članice in člani društva »Zedinjena Slovenija« pošiljajo s svojega 42. rednega obnega zbora vam in preko vas vašim bralcem, demokratičnim Slovincem v svobodnem svetu, iskrene pozdrave. Zelimo vam veliko uspehov pri vašem delu in prizadevanju za utrđitev slovenstva. Naj Vsemogočni blagoslovlja vaše delo!

Buenos Aires, 12.3.1989

Emil Cof, tajnik
arh. Jure Vombergar, predsednik

GORIŠKE NOVICE

»Katoliški glas« ima nov odbor

V sredo 12. aprila je bila v Zavodu sv. Družine v Gorici redna seja uredniškega odbora našega lista. Na dnevnem redu je bila med drugim tudi razširitev in pomladitev odbora samega, ki bo odslej takole sestavljen: dr. Kazimir Humar (glavni urednik), g. Jože Jurak, Zdenka Kovic, dr. Marijan Kravos, msgr. Franc Močnik (odgovorni urednik), dr. Peter Močnik, g. Milan Nemeč, dr. Tomaž Simčič, msgr. dr. Lojze Škerl.

Občinska kriza v Gorici

Po dobrih skoraj treh mesecih krize na goriški občini ni še prišlo na seji občinskega sveta dne 28. marca do prave rešitve. Kriza je nastala potem, ko je socialistična stranka s svojim edinim predstavnikom v mestnem odboru (ki je tudi podžupan) izstopila. Po tem izstopu enega od petih partnerjev v občinski koaliciji (ki so jo sestavljale stranke DC, PSI, PSDI, PRI in SSK) je prišlo nujno do uradnega odstopa celotnega odbora z županom vred.

Dober mesec ali več so se vlekle pogajanja med petimi strankami, ki pa niso prinesla nikake razjasnitve. Tako je prišlo do prve seje občinskega sveta ob koncu marca. Zlasti opozicijske stranke so streljale na sedanjo — zapadlo — večino. Tudi na tej seji ni prišlo do zaželenih rešitev. Občinski svet je le zavrnil z glasovi štirih od petih strank večino — demokristjanov, socialnih demokratov, Slovenske skupnosti in republikancev (socialisti so zapustili sejno dvorano) županov odstop. Glede odstopa odbora pa bo govora na eni prihodnjih sej občinskega sveta, verjetno ko bo prišlo do kakega novega razčiščenja med strankami.

Do tega sicer ni prišlo, kljub temu pa je bila nova občinska seja sklicana za 14. april. In končno je na tej seji prišlo do rešitve dolgotrajne krize. Župan dr. Scaron je najprej sprejel na znanje izjavo socialistične stranke z izražanjem zaupanja in potrditvijo petstrankarske koalicije. S tem je v celoti umaknil svoj odstop. Tudi ostale stranke večine (DC, PSDI, PRI in SSK) so potrdile veljavnost političnega okvira. Bistvena razlika pa je bila v tem, da republikanci in socialni demokrati niso več hoteli dejansko pristopiti v novi občinski odbor. S tem je torej koalicijska postala tristrankarska (DC, PSI in Slovenska skupnost).

Sledile so volitve novega odbora, v katerem so prišli trije novi člani (dva demokristjana in en socialist).

»Gore, gore!«

Tudi goriški zbor »L. Bratuž« je letos sodeloval pri reviji »Primorska poje«. Nastopil je v soboto 15. aprila v dvorani kulturnega doma v Bovcu. Menda ni bil po naključju izbran ta kraj. Goriški pevci so namreč pripravili nov program, med katerim sta bili dve pesmi posebno zanimivi in primerni za ta gorski kraj.

Med petimi pesmimi je bila na sporedu tudi pesem primorskega skladatelja U. Vrabca »Na goriškem travniku«. Besedilo pesmi je napisala goriška pesnica L. Sorli in govori o zgodovini tega znamenitega goriškega kraja, ki je tako povezan s Tolminsko in njeno težko zgodovino v preteklih stoletjih.

Druga zanimivost pa je bila pesem »Gore« skladatelj S. Jeričija in besedilo goriške pesnice Z. Saksida. Pesem je že po besedilu zelo bogata in globoka, saj pesnica v polnem izrazu izpove prelepe misli o planinskem svetu. Temu pesniškemu izrazu se je približala tudi Jeričijeva glasba. Goriški pevci so jo tokrat prvič

zapeli in to s posebnim zagonom, saj so jo veliko študirali, ker je skladba zelo zahtevna. K temu uspehu je verjetno pripomoglo tudi vzdušje, ki je bilo pri zboru prisotno že na poti, ko smo se peljali po Soški dolini mimo mogočnega Krna, Stola in Kaninskega pogorja v osrčje našega planinskega sveta. V Bovcu samem, v tem slikovitem gorskem mestecu, pa so se dolgo v noč svetili, s snegom pobeljeni svetli vrhovi Rombona in drugih Julijcev, ki so bili v luninem siju še bolj skrivnostni.

Vse to, in tudi prijaznost ljudi, s katerimi so se goriški pevci srečali, je bilo prijetno doživetje in tudi nepozaben pečat v delovanju zbora. S. J.

Štmaver

Srebrna poroka. V nedeljo 9. aprila sta praznovala srebrno poroko Bruno Ferri in Gabrijela Pintar, po domače Elica. Oba že vrsto let pojeta pri cerkvenem zboru. Tudi njuno versko življenje je zgledno.

Srebrno slavlje sta hotela proslaviti v družbi prijateljev in sorodnikov pri sveti maši, ki jo je daroval župnik Vojko Makuc. V govoru je orisal njuno skupno življenjsko pot. Na koncu jima je ubrano zapel moški zbor pod vodstvom Gabrijela Devetaka.

Cerkev je okusno okrasila ga. Jolanda. Ob izhodu ni manjkalo riža in srebrnih konfetov. Med mašo smo imeli še eno slavlje — krst v družini Radinja.

Ob lepem jubileju srebrnoporočencema iskreno čestitamo.

Sestrična Anica

Družinska sreča

Ano in Andreja Fajt ter vso skavtsko družino je v nedeljo 9. aprila razveselil prihod prvorojenčka

ELIJA

Goriški skavti in skavtinje čestitajo srečnima staršema, bodočega volčiča pa lepo pozdravljajo.

ŠZSO-SGS

Letošnje šmarnično berilo

Marijino svetišče na Sv. gori obhaja 450-letnico prikazanja Matere božje Urški Ferligojevi na Skalnici. V koprski škofiji so lani na Veliki šmarn razglasili Marijino sveto leto; zaključilo se bo letos drugo nedeljo v oktobru.

V tem jubilejnim letu so nastale razne pobude verskega in kulturnega značaja, ki naj ene poživijo Marijino češčenje, druge pa ovrednotijo tudi kulturni pomen te naše Marijine božje poti.

Med verske pobude spada tudi knjižica, ki jo je napisal p. Pavel Krajinik, dolgoletni varuh Svete gore. Knjižica je naslov »Marijina hiša« in je namenjena kot letošnje šmarnično branje po vsej Sloveniji. P. Pavel je z veliko skrbjo in ob pomoči tudi drugih zbral zgodovinske podatke o tej Marijini božji poti in pleter primerne duhovne misli. Knjižico krajsijo tudi številne slike v barvah.

Zgodovina Sv. gore je pestra kot malokateriga svetišča v krščanskem svetu. Zrastlo je iz pobožnosti in ob žrtvah primorskega ljudstva in tudi goriških meščanov. Sploh je svetogorska Marija nedružljivo povezana z goriškim mestom: tu je bila na Travniku kronana, od tu se je po prvi svetovni vojni vrnila na Sv. goro, tu je bila po drugi svetovni vojni ukradena iz stolnice, da se je nato znova vrnila na svojo goro. Tako se je uresničil napis na pročelju svetišča: »Jaz pa sem ostala na gori kakor prej«. Gotovo bomo primorski Slovenci letošnje šmarnice še bolj občutili in doživljali kot ostali rojaki.

LEPA POBUDA KMEČKE BANKE IN »PASTIRČKA«



Na prošnjo revije »Pastirček« je Kmečka banka prejšnji teden poklonila vsem prvošolcem osnovnih šol na Goriškem najnovejšo Pastirčkovo knjigo »Zajček Uhaček se ne boji«. Knjigo je otrokom 1. razreda v ul. Brolo v Gorici izročil predsednik Kmečke banke Ksaverij Leban ob prisotnosti avtorice Marize Perat in ravnateljice Mirke Saksida. Otroci so bili lepega knjižnega daru zelo veseli, posebno zaradi živahnih ilustracij Danile Komjanc. Upamo, da se bo prva tovrstna pobuda še večkrat ponovila.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

KONCERT

SVETOGORSKIH IN DRUGIH MARIJINIH PESMI

v župnijski cerkvi v Štandrežu
v nedeljo 23. aprila ob 17. uri.

Pojejo zbori iz Štandreža, Števerjana, Rupe-Peči in Doberdoba.

Šport

ODBOJKA - Prvenstvo 2. divizije - dekleta

S tekmo, ki se je odigrala 4. aprila, si je Olympia zapravila možnost za prestop v višjo ligo. Plave so dopustile, da so jih dekleta iz Moše popolnoma preigrale z zavlečeno dolgočasno igro. Tekma se je zaključila z rezultatom 3:1 za Mošo.

V petek 14. aprila se je odigrala zadnja tekma prvenstva. Ker je bila končna lestvica že znana, je vse od začetka nastopila mlajša postava, ki je prvi set uspešno zaključila proti ekipi Morarese. V drugem setu je prišlo do precejšnje zmede bodisi v obrambi kot v napadu in tako so plave za nekaj točk zapravile set. V tretjem nizu pa so popolnoma popustile. Treba je bilo napraviti nekaj menjav v postavi in plave so si le priborile četrti set. Peti in odločilni set se je za Olympia končal zmagovito. Tako je Olympia zaključila prvenstvo druge ženske divizije na drugem mestu končne lestvice. Kljub vsemu lahko rečemo, da je prvenstvo zadovoljilo, saj je v njem nastopilo lepo število novih mladih odbojkaric, ki dobro obetajo za prihodnost.

Igrale so: Antoni, Bertolini C., Bratina, Brisco, Carrara, Chinese, Corsi K., De Biasi, Kosič, Verbi, Zotti, končni izid pa je bil 3:2 (15:12; 11:15; 3:15; 16:14; 17:15) za »Olympio«.

K. T.

DOPIŠNIKOM »KATOL. GLASA!« Ker je torek 25. aprila državni praznik in torej dela prost dan, naj bodo vsi dopisi za »Katol. glas« pri g. Zorku v Rojanu v ponedeljek 24. aprila do 10. ure dopoldne, v Gorici pa isti dan do 12. ure. Kasneje sprejemamo le še obvestila.

OBVESTILA

Romanje v Lurd, ki ga pripravila ustanova Unitalsi, bo od 19. do 25. junija in ne julija, kot smo pomotoma poročali.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3 bo v ponedeljek 24. aprila ob 20.30 gost tržaški škof Bellomi, s katerim bomo ocenili rezultate pred kratkim opravljenega škofijskega misijona.

Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana uprizoni v organizaciji SSG iz Trsta v Kulturnem domu - Trst v četrtek 20. aprila in v petek 21. aprila, obakrat ob 10.30 igro »Medved Pu«.

V Kulturnem domu v Trstu uprizoni SSG v nedeljo 23. aprila ob 17. uri Hoffmannstahlov misterij »Slechernik«.

Ob petdesetletnici pesnika in pisatelja Leva Detele 2. aprila 1989 je na Dunaju izšla avtorjeva nova pesniška zbirka »café noir«. V njej so zbrani slovenski lirski teksti, ki v knjižni obliki še niso bili objavljeni. Knjižico je mogoče naročiti tudi na avtorjevem dunajskem naslovu, Don-austadtstr. 30/16/16, A - 1220 Wien.

DAROVI

Za Katol. glas: družina Schart namesto cvetja na grob v spomin na pok. Nado Mizerit in go. Francko Jež 50.000; dr. Abram Laura v spomin Frančiške Jež 50.000 lir.

Za obnovno »Katoliškega doma« v Gorici: slovenski goriški skavti od raznih akcij 2.000.000 lir.

Za Pastirčka: N. N., Gorica 20.000 lir.
Za Slovensko skupnost: M. P., Cerovlje 15.000 lir.

Za vzdrževanje spomenika v Rupih: Dragotin Butkovič 100.000 lir.

Za cerkvico v Cerovljah: Ema Urdih namesto cvetja na grob pok. prof. Zlatomira Terčelja daruje 20.000; Marta in Kristina Dragoni v spomin na pok. Frančiško Gregorij 150.000; F. in B. G., Cerovlje 50.000; M. S., Mavhinje 100.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: druž. Preda-Kučich v spomin na Marijo 20.000; Gino v spomin na bratranca Marčela Vidau 50.000; Julija Danecu v spomin na moža Ludvika 10.000; Alojz Purič v spomin na starše Rozo in Alojza 50.000; Mimi Jerčić v spomin na sestro Danico 10.000 lir.

Za Slovensko Vincencijevo konferenco na Opčinah: Hranilnica in Posojilnica na Opčinah 1.000.000 lir.

Za slov. misijonarje: N. N. 200.000 lir.

Za misijone: Elvira Ločniškar namesto cvetja na grob Frančiške Jež 20.000 lir.

Za lačne po svetu: S. M. 200.000 lir.

Za gobavce: N. N. 150.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZAHVALA

Ob odhodu v novo življenje dragega

Alojza Peric

prisrčna hvala vsem, ki so nam stali ob strani v boleznih in ob težkem slovesu. Posebna zahvala g. župniku Ambrožu Kodelja, cerkvenemu pevskemu zboru iz Doberdoba, osebjem bolnišnice Sv. Janeza od Boga, darovalcem cvetja in prispevkov v dobre namene.

Doberdob, Buenos Aires,
20. aprila 1989

Svojci

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

dr. Stojana Brajša

se toplo zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so nepozabnega pokojnika spremljali na zadnji poti. Posebna iskrena zahvala župniku Mauru Bellettiju, škofovemu vikarju dr. Oskarju Simčiču, dr. Kazimirju Humarju, g. Antonu Heku iz Pazina in ostalim duhovnikom. Prisrčna zahvala tudi župnijskemu cerkvenemu zboru »A. Paglavce« ter dirigentu Z. Klanjščeku kakor tudi vsem tistim, ki so darovali cvetje.

Gorica, Toronto, 15. aprila 1989

Družina Brajša



Spored od 23. do 29. aprila 1989

Nedelja 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.15 Mladski oder: »Miki«. 11.00 Nediški zvon. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 Janez Povše: »Gost v studiu«. 14.50 Sport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 »Mal' položi dar domu na oltar«. 9.30 Misel dneva. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Delovni profili. 12.40 Primorska poje. 13.30 Gospodarska problematika. 14.10 Goriški razgledi. 15.00 Homer: »Odiseja«. 47. del. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Simfonični orkester Slovenske filharmonije. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.30 Poezija pred opero. 10.15 Mladinski oder: »Starši na prodaj«. 10.50 Koncertni in operni spored. 12.00 Ko študent na rajžo gre. 12.40 Primorska poje. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10 Otroški kotiček: »Dedek, izmisli si pravljico!«. 14.30 Iz Benečije. 15.00 Homer: »Odiseja«. 17.00 Simfonični orkester Slovenske filharmonije. 18.00 Janez Mencinger: »Gorenjčeva pisma«.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.40 Primorska poje. 13.30 Na goriškem valu. 15.00 Homer: »Odiseja«. 15.15 Neopravičena ura. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Violinist Tomaž Lorenz, pianistka Alenka Šček. 18.00 Kratke, izmišljene in druge zgodbe Bojana Štiha.

Četrtek: 8.10 Trst, mesto znanosti. 9.00 Misel dneva. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Glasbeni portret Urbana Kodra. 12.40 Primorska poje. 13.30 Nediški zvon. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.00 Homer: »Odiseja«. 15.15 Popoldan s slovensko pesmijo in Iztokom Jelačinom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Moški zbor Zdravilišča v Rogoški Slatini in mešani zbor Svoboda iz Vuzenice. 18.00 Četrtkova srečanja: »In exilium« - iz župnijske kronike dekana Viktorja Kosa.

Petek: 8.10 Iz zaprašene delavnice. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Razvoj slovenskega povojnega pesništva. 12.40 Primorska poje. 13.30 Od Milj do Devina. 14.10 Halo, kdo tam? 15.00 Homer: »Odiseja«. Epska pesnitev. 15.15 Pogovori z Jožijem. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Glasbena kronika s Hrvaškega. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 12.40 Primorska poje. 14.10 »Glas od Režije«. 15.00 Sobotni razmislek. 15.45 Marko Dvořak: Pisma iz Prage. 16.30 France Bučar: Problemi sodobne družbe. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »Umetniški večer«.

Čestitka

Skupnost prijateljev in znancev pozdravlja s prisrčno dobrodošlico fantka Elijo Fajta, ki se je te dni rodil Ani in Andreju. Eliji voščimo zdravo rast in božje pomoči v življenju, staršem pa, da bi ga lepo spremljali in mu ustvarjali prijetno družinsko okolje.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA.

Letna naročnina, Italija	Lir 40.000
Letna inozemstvo	Lir 55.000
Zračna pošta inozemstvo	Lir 85.000
Poštno čekovni račun:	št. 11234999

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo
List je bil registriran na goriškem sodišču
28. januarja 1949 pod št. 5

PEVSKI ZBOR RUPA - PEČ priredi v Rupih 25., 30., aprila in 1. maja tradicionalni

Praznik frtalje

Torek 25. aprila: ob 16.30 nastop otroških zborov Rupa-Peč ter iz Sovodenj; tekmovanje v cvrtju najboljšje »frtalje«; prosta zabava z ansambлом »Happy Days«.

Nedelja 30. aprila: ob 16.30 recital »Antona Budina«; nastop mešanega pevskega zbora iz Mirna; nastop folklorne skupine »Turistično društvo Selca« nad Škofjo Loko; prosta zabava z ansambлом »Prijatelji«.

Ponedeljek 1. maja: ob 16.30 priložnostni govor dr. Bojana Brezigarja; nastop dramske skupine PD »Štandrež« z enodejanko »Kaj?« v režiji Mire Štrukelj; prosta zabava z ansambлом »Prijatelji«.

Deloval bo dobro založen bife z različnimi specialitetami na žaru, tipično frtaljo in domačim vinom.

Toplo vabljeni!